

Een nieuwe start

In het onderwijs zijn er twee natuurlijke momenten om een nieuwe start te maken: nieuwjaar en de start van een nieuw schooljaar. Bij zo'n verse start horen goede voornemens.

Ik ben gewend om wekelijks via sociale media uitgewerkte werkvormen en lessen te delen. Hier krijg ik veel positieve reactie op. Het wordt gewaardeerd. Het is echter wel afhankelijk van het algoritme of deze posts ook getoond worden.

Daarom is mijn goede voornemen voor dit schooljaar het starten van een 'Werkvormenbrief'. Het wordt een soort nieuwsbrief met tips, artikeltjes en vooral veel praktische, direct bruikbare werkvormen en lessen.

Deze eerste werkvormenbrief gaat over kennismaken en het belang van die eerste 'Gouden weken'. Ook vind je hier een handig werkplan voor de eerste periode van het schooljaar.

Lucy Reijnen
18 augustus 2024

Inhoud

- [Een nieuw schooljaar](#)
- [Werkplan voor de eerste weken van het schooljaar](#)
- [Spelletjes? Huh? Waarom?](#)
- [Kennismakingshappertjes](#)
- [Over de streep 'Light'](#)
- [Spellen](#)
- [Workshop 'Gouden Weken'](#)

Een nieuw schooljaar

Een nieuw schooljaar, een nieuwe start en wellicht krijg je een nieuwe groep of is de groepsamenstelling veranderd. Leg in de eerste schoolweken de basis voor een gezonde groepsdynamiek. Om grip op de groep te krijgen start je daarmee op de eerste dag. Dit weet je waarschijnlijk allemaal al wel. Toch: laat ik maar meteen een aantal 'open deuren' noemen:

- Zorg dat je een contactmomentje hebt met elke leerling/student door iedereen bij binnenkomst persoonlijk te begroeten
- Leg de focus op (opnieuw) kennismaken en vertel ook iets over jezelf
- Zorg voor een ontspannen prettige sfeer
- Wissel verwachtingen uit op een veilige positieve wijze
- Als mentor moet je vanalles regelen en uitgeleggen. Beperk dit tot het hoogst nodige die eerste week: de rest komt later wel

Naast regels en duidelijke afspraken: zet werkvormen in die de focus leggen op positiviteit en kennismaken. De invulling van de eerste weken, de zogenaamde Gouden Weken, is cruciaal.

Speel in, met gepaste werkvormen en interventies, op het verloop van de groepsvorming. Daarmee ondersteun je het groepsproces en geef je richting om een sociaal veilig, positief klassenklimaat te creëren.

Tip:

De podcast 'GroepsGedoe' is helemaal gewijd is aan nieuwe groepen. Met medewerking van Dirk de Wachter, Freek de Jonge, Marcel van Herpen, Maya Bakker en anderen zeggen over nieuwe groepen. Ook docenten en leerlingen komen aan het woord. Klik [HIER](#).

Werkplan voor de eerste weken van het schooljaar

Fase	Kenmerken fase	Roltaak mentor	Roltaak vakdocent	Praktische werkvormen	Val in: Lessen en werkvormen week 1
1. Forming oriënteren week 0-1	De groep lijkt rustig en wacht af Studenten/leerlingen vinden een nieuwe groep spannend. Studenten/leerlingen zijn vooral met zichzelf bezig en hoe ze overkomen op anderen. Er is behoefte aan structuur, duidelijkheid en veiligheid. Studenten/leerlingen hebben de basisehooft om bij de groep te horen en stellen zich de volgende vragen: Wat zijn de voorwaarden om erbij te horen? Wie is wel/niet lid van de groep? Wat vraagt deze groep aan inzet en energie van mij? Kan/mag ik mezelf zijn Welk gedrag wordt wel/niet geaccepteerd?	Bereid je goed voor: - Lees de (over)drachtinfo - Voer zo nodig gesprekken met het zorgteam - Spreek studenten/leerlingen door met de vorige mentor-les - Regel voor iedere dag een mentor-les Stel studenten/leerlingen gerust: iedereen vindt een nieuwe groep spannend. Zorg voor een korte individuele kennismaking met elke mentor-student/leerling. Maak een duidelijk programma voor de eerste week: studenten/leerlingen weten dan wat ze kunnen verwachten. Wees zichtbaar en benad. Maak (heel kort) aantekeningen na ieder contactmoment over wat je opvalt. Stel je direct op als leider van de groep: pak de regie. Overvoer studenten/leerlingen niet met te veel informatie.	Start je lessen niet meteen met je vak maar met kennismaken Leer zo snel mogelijk de namen Bouw aan de relatie Geef duidelijkheid over wat leerlingen/studenten kunnen verwachten van jou en van het vak. Bouw Energizers en werkvormen in die naast vak-gerelateerd zijn ook de groepsvorming opzend bevorderen. Stel je direct op aan de deur. Geef opvallendheden door aan de mentor.	Gebruik werkvormen die inzetten op namen leren kennen Gebruik voor de eerste lessen laagdrempelige 'lichte' werkvormen die de groep helpen vormen en die zorgen voor een eerste kennismaking Probeer spanning te verlagen Zet in deze fase geleerde werkvormen in die in het voor vorm ook competitief zijn. Dit kan namelijk onderlinge wederzijds versterken Gebruik werkvormen die studenten/leerlingen aan elkaar binden. Hou het daarbij licht en snij niet direct de eerste week pittige opdrachten aan.	Over de streep Uppen voorbereiden Tent Cann Happertjes vreemde taken Borstje op A-sformaat Amat + Amakio Spardaten Week 2

Als docent heb je veel invloed op de groepsdynamiek. Met de juiste werkvormen en interventies op het juiste moment kun je inspelen op verloop van het proces van groepsvorming. Begeleid en stuur het groepsproces en geef richting zodat er een sociaal veilig, positief klassenklimaat ontstaat.

Een programma voor de mentorlessen van eerste weken van het schooljaar is handig. Het 'Werkplan Gouden weken' is een prettig houvast. Het geeft een overzicht van de fasen waarin groepsvorming verloopt, bevat tips voor mentoren en vakdocenten en welke werkvormen en spellen in welke periode geschikt zijn om in te zetten.

Bespreek het werkplan samen met je collega's of bijvoorbeeld met alle mentoren van een jaarlaag en vul het in.

Om het werkplan te downloaden klik op onderstaande knop.

[download werkplan](#)

Spelletjes? Huh? Waarom?

Spelletjes! Ja zeker. Wanneer je op school zit moet je je veilig voelen anders kun je niet leren. Of je nu in groep 7 zit of in het laatste jaar van het MBO. Met actieve en activerende werkvormen kun je werken aan sociale veiligheid in de groep.

De tijd en energie die je als docent de eerste weken besteedt aan kennismaken, die tijd verdien je in de loop van het jaar dubbel en dwars terug. Gebruik tijdens die 'Gouden weken' spelletjes en werkvormen die ervoor zorgen dat leerlingen/studenten elkaar beter leren kennen en die positieve groepsvorming bevorderen.

Een groep die niet goed functioneert zal niet of moeilijker tot leren komen. Wanneer je later in het jaar regelmatig een les stil moet leggen omdat er gedoe is in de groep kost dat niet alleen tijd maar vooral veel negatieve energie.

Meer werkvormen vind je [HIER](#)

Kennismakingshappertjes

Iedereen vindt de start van het nieuwe schooljaar spannend. Zeker wanneer je in een nieuwe groep of op een nieuwe school start. Elkaar (beter) leren kennen zorgt ervoor dat iedereen zich prettig gaat voelen in de groep.

In een klein groepje een 'happertje' maken is een leuke activiteit waarbij leerlingen/studenten elkaar helpen bij het bouwen en daarna met elkaar in gesprek gaan. Over wat ze willen, hopen en verwachten.

Er zijn Happertjes in het Nederlands, Engels en Frans. Ook is er een voor collega's om in de personeelkamer te leggen. Voor meer info en de sjablonen klik op onderstaande knop:

[Werkvorm Happertje](#)

Over de streep 'Light'

'Over de streep' is een werkvorm die is overgewaaid uit de Verenigde Staten. Daar werd het als een vrij heftige werkvorm ingezet tijdens 'Challenge Day' waarbij middelen scholiereneen anti-pestprogramma volgden.

Intussen is het een veel gebruikte kennismakingswerkform geworden. Tijdens deze 'light-variant' leren studenten/leerlingen elkaar beter kennen. Met de vragen die gesteld worden kan eindeloos gevarieerd worden.

Bij deze oefening is het erg belangrijk goed voor te bereiden. Het is belangrijk te weten dat leerlingen soms (ongewild) tijdens deze oefening grenzen overschrijden. Soms kunnen zaken voor leerlingen/studenten te confronterend zijn of worden te aan een persoonlijk dilemma of trauma herinnerd. Het is zaak zorgvuldig af te wegen welke vragen er gesteld worden. Wanneer de vragen erg persoonlijk worden kan het 'zwaar' worden.

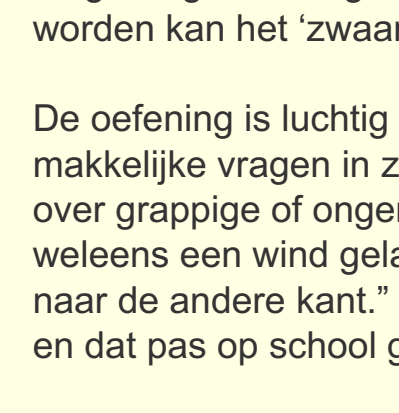
De oefening is luchtig te houden door erg afwisselend te zijn in de vraagstellingen, bouw makkelijke vragen in zodat er momenten zijn dat ze even niet hoeven nadenken. Vragen stellen over grappige of ongemakkelijke situaties kunnen ook voor 'lucht' zorgen. "Degenen die weleens een wind gelaten hebben op een ongepast moment gaan naar die kant de rest gaat naar de andere kant." "Wie weleens een trui achterstevoren of binnenstebuiten aan heeft gehad en dat pas op school gemerkt heeft gaat aan deze kant staan de rest gaat naar de andere kant."

Zorg voor vaart in de oefening en laat weinig ruimte voor twijfel. Daardoor is het ook niet zo erg wanneer een leerling/student per ongeluk aan de verkeerde kant gaat staan. Kort nabespreken na een vraag kan maar maak het niet te lang.

Download de uitgewerkte werkvorm via onderstaande knop

[Werkvorm Over de streep](#)

Workshop 'Gouden Weken'

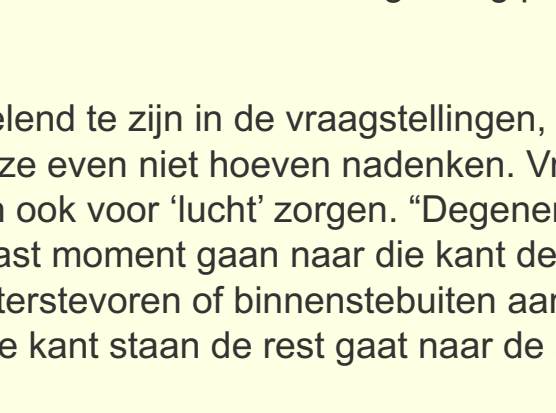
De eerste weken van het schooljaar worden niet voor niets de 'Gouden weken' genoemd. Deze workshop koppelt theorie aan praktijk en je krijgt veel praktische tools aangereikt en actieve werkvormen die direct bruikbaar zijn in de klas.

Opbrengst:

- Inzicht in verschillende theoretische concepten en hoe je deze kunt toepassen en vertalen naar jouw praktijk.
- Info over de fasen van groepsontwikkeling
- Aanbod van veel bruikbare werkvormen
- Concrete handvatten: de do's en don'ts de eerste periode van het schooljaar
- Blauwdruk voor de invulling van het mentoruur

[Info Workshop](#)

Spellen

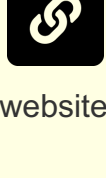

Kieresoe is een platform voor kennisdeling. Vooral gericht op sociale veiligheid en visievorming waarbij het accent ligt op hoe een groep een positieve groep wordt.

Er is hiervoor voor spellenpakketten ontwikkeld en uitgebracht. Bij worden: 'Complettentememory' dat bestaat uit een kaarten-set waarmee gebouwd kan worden aan een positief pedagogisch klimaat en een prettige sfeer in een groep. Meer info: Klik [HIER](#)

GroepsGedoe 2.0 is gericht op pestpreventie en bevat 74 verschillende stellingen die te maken hebben met de sociale veiligheid in de groep. De stellingen gaan over grensoverschrijdend gedrag, over pesten, over sexting. Meer info: Klik [HIER](#)

[info spellen](#)

website

LinkedIn

Deze e-mail is verzonden aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • Voor een goede ontvangst voegt u info@kieresoe.nl toe aan uw adresboek.

